

Úvod

Aj keď sa to v dnešnej digitálnej dobe nezdá, všetky informácie nie sú bezprostredne na dosah prostredníctvom internetu. Zostavovanie tematických katalógov stále predstavuje pre bádateľov aktuálny problém. Po skladateľoch »hrdinoch« sa výskum posunul ďalej, na tých menej známych. Ide väčšinou o autorov majúcich značný dosah na bežného poslucháča v kostole. Nebolo im však dopriate prestížnejšie angažmán, kde by mohli naplno rozvinúť svoj potenciál. Takmer výhradne rukopisné šírenie ich skladieb malo vo svojej dobe niekoľko výhod. Oproti tlačným exemplárom bola tou najzávažnejšou určite cena, a tým lepšia dostupnosť v komunite. Dnes bohužiaľ tieto zápisy často neobsahujú všetky potrebné informácie na úspešné identifikovanie autora diela. Dostávame sa tak k problémom, ktoré môžu byť vyriešené len prostredníctvom tematického katalógu. Ten musí samozrejme obsahovať aj incipity jednotlivých skladieb.

Jedno z prvých použití termínu tematický katalóg nachádzame u bratov Johanna Juliusa a Burcharda Hummelovcov v roku 1786.¹ Išlo o zoznam pirátskych tlačí od rôznych autorov, ktoré boli ponúkané na predaj. Reálna tradícia tematických katalógov, tak ako ich poznáme dodnes, prichádza neskôr. S rozvojom hudobnohistorického bádania v 19. storočí prichádza závažný problém štýlu v hudbe vyžadujúci dokonalé poznanie celého diela konkrétneho skladateľa. Intenzívne bádanie vyústilo do nájdenia veľkého množstva rukopisných primárnych prameňov, nutne potrebuje autentifikáciu autorstva. Keďže bolo bádanie v réžii germánskych muzikológov, sústredili sa hlavne na skladateľov z obdobia klasicizmu. Tak uzrel svetlo sveta azda najznámejší katalóg z tohto obdobia, tzv. Köchlov zoznam – *Chronologisch-thematisches Verzeichnis sämtlicher Tonwerke W. A. Mozarts* –, ktorý pripravil v roku 1862 Ludwig Ritter von Köchel.² Spôsob, akým ho zostavil, predurčilo štandard prípravy tematických katalógov v podstate až dodnes. Napriek tomu prešlo ich zostavovanie počas nasledujúcich storočí závažnými zmenami. Dôraz sa kládol najmä na zvyšovanie vedeckej kvality. Samotný Köchlov zoznam prešiel niekoľkými revíziami. Dôležité vylepšenia predstavil v roku 1937 Alfred Einstein.³ Ako ďalšie publikácie venujúce sa v tomto ohľade autorom z obdobia klasicizmu môžeme spomenúť napríklad *Joseph Haydn thematisch-bibliographisches Werkverzeichnis* (1957) Anthonyho von

¹ JOHANSSON, Cari: *Hummel*, in: *Grove Music Online*, 2001, <https://doi.org/10.1093/gmo/9781561592630.article.13546>.

² KÖCHEL, Ludwig Ritter: *Chronologisch-thematisches Verzeichnis sämtlicher Tonwerke Wolfgang Amade Mozarts*, Leipzig: Breitkopf und Härtel, 1862, <https://opacplus.bsb-muenchen.de/title/BV020598752>.

³ KÖCHEL, Ludwig Ritter – EINSTEIN, Alfred: *Chronologisch-thematisches Verzeichnis sämtlicher Tonwerke Wolfgang Amade Mozarts. Nebst Angabe der verlorengegangenen, angefangenen, übertragenen zweifelhaften und unterschobenen Kompositionen*, Leipzig: Breitkopf und Härtel, 1937.

Peter Ján MARTINČEK

Katedra teórie hudby, Hudobná a tanečná fakulta,
Vysoká škola múzických umení, Bratislava

Tematický katalóg a jeho zostavovanie: vznikajúce problémy a ich riešenia na príklade skladateľa zo 17. storočia*

Thematic catalogues and their compilation: Some problems and their solutions using the example of a seventeenth-century composer

This study aims to point out the issues and their possible solutions associated with compiling a catalogue of the extant compositions of a seventeenth-century composer, Matthäus Apelles von Löwenstern. The compilation of thematic catalogues of composers of early music is an ever-topical issue for researchers. Despite the development of international online databases, such as the *RISM*, which contain an unimaginable amount of data, these thematic catalogues offer systematically arranged information. Today, the results of specific research need not be deposited only on library shelves but can also be shared on the internet. Scholars and readers are increasingly showing preference for formats (e.g. *.pdf) which can be used for electronic books that become immediately available online to the entire world.

Keywords: history of music; 17th century; thematic catalogues; digitization; Apelles von Löwenstern, Matthäus; cori spezzati

Number of characters / words: 20 786 / 2 669

* Revidovaná a aktualizovaná verzia príspevku predneseného na Jarnej muzikologickej dielni pedagógov KTH VŠMU *Vade ad formicam, o piger* (Bratislava, 4. 5. 2022). Štúdia je súčasťou riešenia projektu VEGA č. 1/0331/20, 2020-2023.

Hobokena⁴ alebo tematické katalógy diel Ludwiga van Beethovena od dvoch kolektívov autorov, H. Halma a G. Kinského (1955) a K. Dorfmüllera, N. Gertscha, J. Rongeovej (2014). Klasicizmus na území Slovenska reprezentuje *Tematický katalóg: Anton Zimmermann (1741-1781)*. V tomto prípade ide o výsledok celoživotného bádania muzikologičky Dariny Múdrej. Knižná podoba má vyše 700 strán a vyšla v roku 2011 v renomovanom nakladateľstve Peter Lang GmbH.⁵

Nové informačné technológie na konci 20. storočia priniesli rozmanité možnosti spracovania dát a ich uverejňovanie na celosvetovo dostupnej sieti. Hudobní vedci sú konfrontovaní s novými požiadavkami vedeckej obce na okamžitú dostupnosť a rýchlosť vyhľadávania informácií. V tomto trende môžeme pozorovať niekoľko riešení, ako sprístupniť dáta týkajúce sa skladateľskej osobnosti:

Pravdepodobne tou najjednoduchšou cestou je sprístupnenie už vytvorených knižných tematických katalógov. Ide o rôzne publikácie, už nepodliehajúce autorským právam, dostupné v zdigitalizovanej kópii, najčastejšie vo formáte *.pdf. Zaujímavý je trend, že niektoré knižnice ponúkajú digitalizáciu konkrétneho diela, tlače alebo pamiatky za poplatok a následne je táto digitálna kópia dostupná zadarmo pre každého používateľa internetu.⁶

Nové spracovanie predstavujú online katalógy jedného autora. Pri niektorých projektoch ide o dlhodobý proces. Databáza sa môže teda naplňať postupne. To prináša výhody, ale aj riziká. Dokladom toho je napríklad zatiaľ nedokončený online *Britten Thematic Catalogue*,⁷ na ktorom sa začalo pracovať už v roku 2006. Mal byť dokončený už v roku 2013. Okrem kompletných zoznamov diel tieto databázy často obsahujú ďalšie pramene viažuce sa na osobu skladateľa, prípadne priamo hudobné ukážky. Medzi najznámejšie patria napríklad *Frescobaldi Thematic Catalogue Online (FCTO)*,⁸ katalóg skladieb Arnolda Schönberga,⁹ Ludwiga Senfla,¹⁰ Christopa Wilibalda Glucka,¹¹ Johanna Sebastiana Bacha,¹² Richarda Straussa¹³ a i.

Ďalšími dôležitými zdrojmi sú online katalógy prameňov. Existujú univerzálne databázy, ale niektoré sa bližšie špecializujú na určitý druh dát. Pravdepodobne najznámejšou databázou primárnych prameňov je *Répertoire International des Sources Musicales (RISM)*. Napriek tomu, že začínala, tak ako štandardné tematické katalógy, na repertoári z obdobia klasicizmu, dnes nemá obmedzenia. Obsahuje cez 1,6 milióna záznamov rôznych primárnych prameňov naprieč celým svetom. Špecializovaným typom je napríklad databáza stredovekej hudby *Cantus*,¹⁴ ktorá vznikla na pôde Hudobnovedného ústavu SAV. Funguje od roku 2013 a vedúcou projektu je Eva Veselovská.

Katalóg diel Matthäusa Apellesa von Löwensterna

Kompletizácia katalógu autora zo 17. storočia prináša iné výzvy ako riešenie pre skladateľa z obdobia klasicizmu. V minulosti bolo vypracovaných niekoľko tematických katalógov autorov z prelomu 16. a 17. storočia. Spomenúť môžeme napr. tie týkajúce sa diela Giovanniho Gabrieliho,¹⁵

⁴ HOBOKEN, Anthony van: *Joseph Haydn thematisch-bibliographisches Werkverzeichnis*. Mainz: B. Schott's Söhne, 1947. <https://archive.org/details/JosephHaydnThematisch-bibliographischesWerkverzeichnis>.

⁵ MÚDRA, Darina: *Anton Zimmermann (1741-1781). Thematisches Werkverzeichnis*, Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2011.

⁶ Pozri <https://books2ebooks.eu/en/content/european-books-available-ebooks-request-and-reasonable-price>.

⁷ *Britten Thematic Catalogue*, <http://www.brittenproject.org/>.

⁸ SILBIGER, Alexander (ed.): *Frescobaldi Thematic Catalogue Online*, <https://frescobaldi.sscm-jscm.org/>.

⁹ Arnold Schönberg Center: *Kompositionen von Arnold Schönberg – Übersicht*, <http://www.schoenberg.at/index.php/de/schoenberg/kompositionen>.

¹⁰ *Ludwig Senfl. Werke und Quellen*, <https://senflonline.com/werke-und-quellen/>.

¹¹ *Gluck Gesamtausgabe. Werkregister*, <https://www.gluck-gesamtausgabe.de/en/gwv/werkregister.html>.

¹² *Bach digital*, <https://www.bach-digital.de/content/index.xed>. Katalóg obsahuje aj skladby jeho synov:

¹³ *Richard-Strauss-Quellenverzeichnis (RSQV)*, <https://www.rsi-rsqv.de/>.

¹⁴ *Slovak Early Music Database – Cantus Planus in Slovakia*, <http://www.cantus.sk/>.

¹⁵ CHARTERIS, Richard: *Giovanni Gabrieli (ca. 1555-1612): A thematic catalogue of his music with a guide to the source materials and translations of his vocal texts* [= Thematic Catalogues, 20], Stuyvesant, NY: Pendragon Press, 1996.

Heinricha Schütza¹⁶ a Samuela Scheidta.¹⁷ Dobrým príkladom je aj publikácia Marka Motnika *Jacob Handl-Gallus: Werk – Überlieferung – Rezeption. Mit thematischem Katalog*.¹⁸

Výsledná podoba katalógu Matthäusa Apellesa von Löwensterna, na ktorom pracujem, je zatiaľ ovplyvnená istou tradíciou, ale aj finančnou náročnosťou online komplexného riešenia. Bez menšieho tímu bádateľov a hlavne bez programátora aspoň trochu zasväteného do problematiky hudobných prameňov je nemožný zložitejší výsledok v podobe špecifického online katalógu. Vhodnejšou voľbou tak je digitálna podoba publikácie, napríklad vo formáte *.pdf, zverejnená na portáloch venujúcich sa vedeckému bádaniu.¹⁹

Určitou výzvou pri zostavovaní bol aj fakt, že tvorba Matthäusa Apellesa von Löwensterna vyšla tlačou len obmedzene. Ťažisko tak tkvie vo výhradne rukopisne zachovaných dielach.

Tlačené primárne pramene

Tlačená produkcia Matthäusa Apellesa von Löwensterna, primárne z tlače *Frühlings-Maßen*,²⁰ sa šírila zo Sliezska smerom do dnešného Nemecka a neskôr aj vďaka J. S. Bachovi ostala pevne v povedomí protestantských hudobníkov. Napríklad *Christe, du Beistand deiner Kreuzgemeinde* (BWV 275), *Heut' ist, o Mensch, ein grosser Trauertag* (BWV 341), *Mein' Augen schliess' ich jetzt* (BWV 378), *Nun preiset alle Gottes Barmherzigkeit* (BWV 391), *Schaut, ihr Sünder!* (BWV 408), *Singt dem Herrn ein neues Lied* (BWV 411) či *Wenn ich in Angst und Not* (BWV 427) boli pôvodne duchovné piesne Matthäusa Apellesa von Löwensterna. Kompletnú podobu tejto tlače nájdeme aj v spevníku *Geistliche Kirchen- und Hauß-Music*.

Špeciálnu kategóriu tvoria jeho príležitostné tlače: svadobná *Warttenbergisches Heurath-Schifflein*²¹ a tiež zbory k hre *Judith*²² od Martina Opitza.

Vroclavské rukopisné pramene

Zásluhou Emila Bohna sa začal koncom 19. storočia výskum hudobných tlačí a rukopisov zachovaných vo vtedajšej Stadtbibliothek zu Breslau vo Vroclave (1890).²³ Dnes sa celá táto zbierka nachádza v Nemecku v Staatsbibliothek zu Berlin, kde bola prenesená pravdepodobne počas druhej svetovej vojny ako vojnová korisť. Medzi všeobecne známymi autormi z obdobia raného baroka figurovalo v Bohnovom katalógu zhruba tridsať ďalších skladieb Matthäusa Apellesa von Löwensterna. Ide o viachlasné skladby, väčšina je písaná technikou *cori spezzati*. Nájdeme tam aj *Triumfálnu kantátu* (v dvoch verziách) a nemecko-latinské kontrafakty. Oproti jednoduchým maximálne päťhlasným úpravám duchovných piesní, uvedeným v tlači *Frühlings-Maßen*, znamenal objav polychórických skladieb veľký zvrat v pohľade na skladateľské schopnosti tohto autora. Okrem tabulatúrnych redukcí má väčšina diel príslušné vokálne a inštrumentálne party. Pravdepodobne nejde o hudobné autografy, ale jednotlivé skladby obsahujú najdôkladnejší rozpis inštrumentára používaného pri dobovom predvádzaní diel. Okrem dychových nástrojov, ako sú klariny, cinky a trombóny, boli diela interpretované aj husľami, violami či violonom. Samozrejme, so sprievodom organu, respektíve bassa continua. Na základe výsledkov výskumu Barbary Wiermann²⁴ však vystáva otázka, či skutočne ide o inštrumentáciu samotného Matthäusa Apellesa von Löwensterna, alebo iba o úpravu *ad libitum* miestneho organistu.

¹⁶ BITTINGER, Werner: *Schütz-Werke-Verzeichnis* (SWV), Kassel: Bärenreiter, 1960.

¹⁷ KOCH, Klaus-Peter: *Samuel-Scheidt-Werke-Verzeichnis*, Wiesbaden: Breitkopf & Härtel, 2000.

¹⁸ MOTNIK, Mark: *Jacob Handl-Gallus. Werk – Überlieferung – Rezeption. Mit thematischem Katalog*, Tutzing: Hans Schneider, 2012.

¹⁹ Je to trh, ktorý stále expanduje. Portály fungujú na báze čiastočného alebo úplného spolpatnenia. Pravdepodobne jedným z najľahšie dostupných a najpoužívanejších portálov zameraných na zverejňovanie výsledkov vedeckého bádania je <https://www.academia.edu/>. Prémiové konto je spolpatnené a prináša rôzne funkcie, ako napríklad sledovanie citácií.

²⁰ RISM A/I L 2755 a RISM A/I L 2756, <https://www.alvin-portal.org/alvin/view.jsf?pid=alvin-record:476904>.

²¹ RISM A/I AA 1290 I,1 a RISM A/I L 2754.

²² RISM A/I L 2757.

²³ BOHN, Emil: *Die musikalischen Handschriften des XVI. und XVII. Jahrhunderts in der Stadtbibliothek zu Breslau*, Breslau: Commissions-Verlag von Julius Hainauer, 1890.

²⁴ WIERMANN, Barbara: *Die Entwicklung vokal-instrumentalen Komponierens im protestantischen Deutschland bis zur Mitte des 17. Jahrhunderts* [= Abhandlungen zur Musikgeschichte, 14], Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2005, s. 475-484.

Kompozície zachované v levočskej a bardejovskej zbierke hudobnín

Šírenie tvorby Matthäusa Apellesa von Löwensterna smerom na územie dnešného Slovenska sa dá zdokumentovať pomocou dvoch rukopisných prameňov – levočskej a nardejovskej zbierky hudobnín.

Levočskú zbierku hudobnín môžeme momentálne skúmať na chóre evanjelického kostola v Levoči. V tabulatúrnych zborníkoch sa náš skladateľ ocitá v spoločnosti prominentných dobových autorov ako Melchior Vulpus (1570-1615), Hieronymus Praetorius (1560-1629), Bartholomäus Gesius (1562-1613), Heinrich Schütz (1585-1672), Samuel Scheidt (1587-1654) a i. Početné hlasové zošity úzko súvisiace s tabulatúrnymi zborníkmi dotvárajú celkovú podobu viachlasných skladieb. Matthäus Apelles von Löwenstern je reprezentovaný 27 kompozíciami, z nich 7 sú len fragmenty.

Bardejovská zbierka hudobnín je dnes uložená v Széchényiho knižnici v Budapešti. Vo svojom repertoári má 11 jeho skladieb.²⁵ Zachovali sa prevažne vo forme hlasových zošitov. Vytvárajú tak ideálne hudobné doplnenie k levočským tabulatúrnym partitúram.

Záhadou zatiaľ je 14 kompozícií v domácich prameňoch, ktoré sú podľa momentálneho stavu bádania unikátnym výskytom. Musíme mať na zreteli, že zapisovateľ sa mohol pomýliť a napísať zlé meno. Vieme, že kompozície Heinricha Hartmanna (1580-1616)²⁶ a Michaela Praetoria (1571-1621)²⁷ boli v tabulatúrnom zborníku sign. 13991 /6A/, respektíve 13992 /3A/ pripísané práve M. Apellesovi von Löwensternovi.

Ostatné pramene

Ďalšie dve skladby Matthäusa Apellesa von Löwensterna registrujeme v rámci primárnych prameňov, ktoré dnes nachádzame v Rumunsku. Ide o tzv. Kajoniho kódex²⁸ a hlasový zošit JJ 65²⁹.

Je nutné v dnešnej dobe vôbec zostavovať tematický alebo iný katalóg?

Napriek pokroku digitalizácie a verejnej dostupnosti veľkého množstva hudobných prameňov jednoduchý tematický katalóg stále predstavuje dôležitý sumár nevyhnutný pre ďalšie bádanie a identifikáciu anonymných prameňov. Notový incipit so siedmimi až deviatimi znakmi predstavuje dostatočnú informáciu na prvé overenie skladby. Indíciu, ktorá sa následne musí rozvinúť vo fyzické porovnanie oboch pamiatok. Bádateľ preto postupuje smerom textový incipit – hudobný incipit – porovnanie oboch primárnych prameňov, pričom ideálne je, ak tým druhým je tlač. Pri absencii tlačených pamiatok je možné, že v prípade komplexnej bádateľskej činnosti budú v budúcnosti rukopisné skladby priradené inému, správnejmu autorovi.

Keď sa pozrieme na samotné postupné zostavovanie katalógu Matthäusa Apellesa von Löwensterna, to prebehlo v niekoľkých fázach. Prvá fáza výskumu pozostávala z výskumu skladieb zachovaných v rámci levočskej a bardejovskej zbierky hudobnín. Zostavenie čiastočného katalógu z domácich prameňov bolo predstavené v dizertačnej práci.³⁰ Ďalšou fázou projektu bol výskum vrocavských rukopisov, nájdenie zhodných výskytov a identifikácia nových skladieb. Poslednou fázou bol hlbší výskum tlačených materiálov. V tom boli nápomocné poľské a hlavne nemecké inštitúcie, ktoré v posledných rokoch kontinuálne digitalizujú svoje kultúrne dedičstvo. Na záver prebehla kontrola databázy RISM a iných tlačených tematických katalógov z poľského územia a nedávno publikovaných faksimilových edícií tabulatúrnych partitúr.

Finálna podoba katalógu sa črtá, ale vynára sa niekoľko problémov pri samotnej systematizácii. Dostávame sa tak k okruhu problémov súvisiacich s finálnym usporiadaním:

²⁵ Sú to však len konkordancie s tými z levočskej zbierky hudobnín.

²⁶ Ide o skladbu *Lobet den Herren meine Seele* (SK-Le, sign. 13991, f. 1^v-3^r). V primárnom prameni je uvedené, že ide o skladbu »M. Apellis«.

²⁷ Ide o skladbu *Nun bitten wir den Heiligen Geist* (SK-Le, sign. 13992, f. 120^v-121^r) V primárnom prameni je uvedené, že ide o skladbu »Matthiae Apellis«.

²⁸ V prípade Kajoniho kódexu je skladba *Jauchzet dem Herrn, alle Welt* sporná, keďže v iných prameňoch ju nájdeme pripísanú napríklad Heinrichovi Grimmovi. Pozri SYNOFZIK, Thomas: *Heinrich Grimm (1592/93-1637): Cantilena est loquela canens. Studien zu Überlieferung und Kompositionstechnik*, Eisenach: Karl Dieter Wagner, 2000, s. 355-357; DIAMANDI, Saviana – PAPP, Ágnes (eds.): *Codex Caioni saeculi XVII.*, 1-2 [= Musicalia Danubiana, 14/a-b], Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, 1993-1994.

²⁹ KALINAYOVÁ-BARTOVÁ, Jana: *Medzi Spišom a Sedmohradskom: K interregionálnym hudobnokultúrnym kontaktom v strednej Európe na príklade jedného neznámeho prameňa zo 17. storočia*, in: *Musicologica Istropolitana* 10-11 (2013), s. 227-259.

³⁰ MARTINČEK, Peter: *Matthäus Apelles von Löwenstern (1594-1648) a jeho kompozície v Levočskej a Bardejovskej zbierke hudobnín*, dizertačná práca, Bratislava: Filozofická fakulta Univerzity Komenského, 2016, Príloha III: *Katalóg diel Matthäusa Apellesa von Löwensterna*.

1. Je nutné rukopisné a tlačené pamiatky oddeliť?
2. Je nutná kategorizácia podľa hudobného druhu?
3. Majú byť latinské a nemecké texty kategorizované zvlášť?

Všetky tieto otázky sa týkajú zoradenia predmetných skladieb. Ich finálny počet je totiž nízky, k dispozícii máme iba 49 rukopisných skladieb a 3 hudobné tlače. Logika zostavovania je na autorovi, avšak musí myslieť na koncového používateľa. Katalóg by teda mal spĺňať prísne kritériá prehľadnosti napriek tomu, že publikácia bude dostupná aj v digitálnom formáte (*.pdf), kde bude obrovskou výhodou rýchle prehľadávanie kľúčových slov. Dôležité je aj dodržiavanie medzinárodných zásad pri označovaní knižníc a prameňov, aby zahraniční bádatelia nemali problém s dešifrovaním uloženia jednotlivých pamiatok.

Jedným z možných riešení je zoradenie podľa jednotlivých hudobných druhov. Okrem skladateľov z obdobia klasicizmu tento spôsob nachádzame napríklad v diele *Schütz-Werke-Verzeichnis*.³¹

Hlavný strom katalógu tohto typu by v prípade nášho autora mohol vyzeráť nasledovne:

- viachlasné kompozície pre jeden zbor:
  - motetá,
  - (malé) duchovné koncerty,
  - s ritornelom,
  - bez ritornelu,
  - duchovné koncerty typu *coro favorito*,
- viachlasné kompozície pre dva zbory (písané kompozičnou technikou *cori spezzati*):
  - polychórické motetá,
  - polychórické žalmy,
  - veľké (gabrieliovské) duchovné koncerty,
- viachlasné kompozície pre viac ako dva zbory,
- skladby zachované v tlačiach:
  - duchovné piesne,
  - svadobné piesne,
  - hudba pre hudobno-dramatické prevedenia.

Pri tomto radení by mohli byť dodržané aj iné zásady. Napríklad, bežné je oddelenie kompozícií na latinské a nemecké texty. Katalóg môže byť radený aj podľa predpokladaného vzniku jednotlivých diel alebo iných parametrov. V prípade nášho stromu sa určite vynára otázka, či by nebolo lepšie jednotlivé duchovné koncerty spojiť do jednej väčšej kategórie.

Vieme, že M. Apelles bol aj básnikom. Patrí špeciálne miesto pre tlače tohto typu do hudobného katalógu?

Konečné riešenie samotnej podoby sa napokon bude pravdepodobne opierať o jednoduchší model. Celkový počet kompozícií nie je veľký, logických možností teda veľa nie je. Pravdepodobne najprehľadnejšie a najjednoduchšie bude rozdelenie tvorby iba do dvoch hlavných kategórií, bez ohľadu na použitý jazyk, takto:

- rukopisné pamiatky,
- tlačené pamiatky.

Záverečná podoba môže pôsobiť mierne alibisticky, ale zoradenie podľa jednotlivých druhov a prípadne jazykov by mohlo naraziť na rôzne problémy, ktorým sa dá elegantne vyhnúť. Za všetky prípady môžeme uviesť samotné určenie hudobného druhu, ktoré môže byť v istých prípadoch veľmi sporné.

Záver

Tematické katalógy diel sa napriek pokroku stále javia ako veľmi potrebný nástroj na identifikáciu anonymných kompozícií menej známych autorov. Snom azda každého bádatela hudby starších období by bolo vytvorenie univerzálnej online databázy, automaticky spracovávajúcej a vyhodnocujúcej vložené dáta. Nesmiernou pomocou v tomto ohľade je určite medzinárodná databáza *rism.info*, ktorá zbiera cez *Muscat* potrebné údaje. Dokonca umožňuje špecificky vyhľadávať notové incipity zadaním nôt z melódie. Online svet zabezpečil ďalšie výhody v podobe zdieľania digitálnych dokumentov. Bádatelia sa tak nemusia sústreďovať na fyzické kópie a práve vyhľadávať kľúčové slová listovaním v knihe. Napokon sú nesmierne nápomocné online databázy a katalógy špecifických autorov vznikajúce ako súkromné iniciatívy v špecifických výskumných strediskách.

³¹ Pozri online katalóg: <http://heinrich-schuetz-haus.de/swv/sites/swv.htm>.

Jednoduchším riešením, hlavne pokiaľ ide o ekonomickú stránku, sú tematické katalógy zdieľané v online svete v celosvetovo rešpektovaných formátoch. Ich publikovanie je dostupnejšie a nie je potreba vynaloženia žiadnych ďalších finančných nákladov. Každá publikácia totižto začína v digitálnej podobe ako podklad pre prípadnú fyzickú tlač. Je už len na autorovi, či svoj výskum ponúkne na internete bezplatne, alebo za poplatok.